

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan z večer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od pterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, ka erim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovimo, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

SLOVENSKI NAROD*

Velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto... K 22.— | Cetrt leta . K 5:50
Pol leta ... 11.— | En mesec . , 1:90
Pošiljanje na dom se računa za vse leto 2 K.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto... K 25.— | Cetrt leta . K 6:50
Pol leta ... 13.— | En mesec . , 2:30

Naroča se lahko z vsakim dnevom, skratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne ozlamo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošije iste ob pravem času.

Upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Žrtev razmer“.

(Poročilo izpred sodišča.)

Pri deželnem sodišču se je včeraj popoldne vršila obravnava o ugovoru, ki smo ga vložili proti prosluli konfiskaciji našega podlistka »Žrtev razmer«.

Predno začnemo s poročilom, moramo nekoliko osvetliti zgodovalno te konfiskacije, kajti iz nje se spozna, zakaj pripisujemo tej zadevi tako veliko važnost.

Pri tej konfiskaciji se nam ne gre toliko za dotični spis sam, kakor za obrambou politične pravice proti birokratizmu, za obrambo itak skromne tiskovne svobode protivplivanju dunajske vlade.

Kakor je znano, je izšel naš listek »Žrtev razmer« v 25 številkah našega lista. Ljubljansko državno pravništvo ni našlo v teh listkih ničesar kaznivega in in nobenega zaplenilo. To je

treba ohraniti v spominu, da se pomenuj konfiskacije prav spozna.

Ljubljanskemu škofu ni bil naš listek všeč. Kakor lansko leto, ko so izhajali naši članki o klerikalizmu, tako je mendatudi letos trkal pri pristojnih oblastih in prosil, da naj se listek konfiscira. Pa tudi sedaj ni ničesar opravil in ljubljanska oblastva mu niso ugodila. Zgodilo se je vsled tega, ker so bila pravnega prepričanja, da v naših listkih ni ničesar kaznivega.

Koncem meseca januvarja je bil škof na Dunaju. Bil je tja poklican in ko je po avdijenci pri cesarju zapustil cesarski dvorec, je bil neki precej potrt. Ob istem času se je mudil tudi deželnji predsednik baron Hein na Dunaju. Tako škof, kakor baron Hein sta imela opravkov pri ministrskem predsedniku Körberju. In pri ti priliksi se je skuhal konfiskacija našega lista.

Ministrstvo na Dunaju je telegrafično zaukazalo konfiskacijo našega lista. Ali je ministrski predsednik, ki je obenem tudi minister notranjih del in justični minister, sploh čital naš listek? Prepričani smo, da ne. Odredil je konfiskacijo na podlagi tega, kar mu je povedal škof. Ali je morda baron Hein tudi kaj vmes posegljal, nam ni znano.

Ministrstvo je ukazalo naš list konfiscirati in ker državno pravništvo ni neodvisno, marveč je vladni organ in mora vladne ukaze izpolnjevati, pa če je desetkrat prepričano, da ti ukazi niso v zakonu utemeljeni, je to konfiskacijo tudi izvršilo. Državno pravništvo ne zadene krivda — vsa krivda leti na vladu in da je vladu odredila konfiskacijo iz politične oportunitete, da klerikalcem na ljubav, o tem niv vsaj za nas nobenih dvolom.

Pred veliko francosko revolucijo so na Francoskem igrale veliko vlogo »Lettres de caebet« in bili so eden glavnih vzrokov onega velikanskega prevrata. Dozdeva se nam kakor da se hoče prisnati nekaj podobnega upeljati.

V aferi Mattacich, v aferi Adamovič, v aferi Waliburg so se pokazali čudni vplivi in telegrafični ukazi ministrstva da se mora naš list konfiscirati je kakor jajce podobno onim Lettres de caebet.

Mi pa stojimo na Iheringovem stališču, da greši proti vsej javnosti in proti celokupnim interesom vsega prebivalstva, kdor svoje pravice ne brani do skrajnosti in zato smo šli v boj proti tej konfiskaciji. A pelirali smo na sodišče, na neodvisne sodnike. Uspeh tega apela je razviden iz naslednjega poročila.

Sodnemu dvoru je predsedoval deželnosodni svetnik dr. Kavčič, votanta sta bila deželnosodni svetnik Trauner in deželnosodni predstavnik Kremžar, državno pravništvo je žastopal substitut dr. Roginja, zastopnik našega lista pa je bil dr. Tavčar.

Najprej je predsednik prečital vse konfiscirane listek. To čitanje je trajalo dobi dve uri. Pri ti obravnavi se je šlo za konfiskacijo listka »Žrtev razmer«, in sodišče je imelo nalogo soditi, če je po vsebinu tega listka storjen kak pregrešek. Vzlic temu je predsednik prečital tudi neko notico našega lista, ki ni bila konfiscirana in torej ni spadala k stvari, kakor so sploh pri ti obravnavi politične razmere in tendence igrale večjo vlogo, kakor vsebinska podlistka samega.

Ko je bil listek »Žrtev razmer« prečitan, je predsednik tudi prečital razsodilo tajnega sodišča glede te konfiskacije, katero razsodilo si bomo

v zvezi z današnjo razsodbo še dovolili, vzeti na kritično rešeto.

Ko so bila ta čitanja končana, je zastopnik državnega pravništva dr. Rogina predlagal, naj se konfiskacija potrdi.

Zastopnik našega lista dr. Tavčar je pred vsem povdral, da si je svest težavnega stališča, ki je imao pri ti obravnavi, ker je očividno, da kazenski postopnik nekaj nenačavnega zahteva. Kdo si more tudi misliti, da bi eno in isto sodišče po preteklu malih dni dvakrat različno sodilo. Statistika tudi kaže, da so spremembe konfiskacijskih razsodil prave bele vrane in da se je udodila praksa, da javno sodišče potrdi, kar je izreklo tajno sodišče. To sem moral povedati, da se ne bo mislilo, da sem imel kak upena v speh pri današnji obravnavi.

Vzlic temu pa se mi je zdelo vredno vložiti ugovor proti ti konfiskaciji, ker stvar ni tako preprosta. Zgodilo se je nekaj izrednega, zgodilo se je nekaj, cesarsev Avstrij in mendarski darin izgordilo, da je namreč bil podlistek »Žrtev razmer« tiskan v 26. številkah »Slov. Naroda«, da so se te številke izdale in razširile in da je državna oblast ta listek zasegla šele potem, ko je skoro ves izšel. Že iz tega se vidi, da je ta slučaj tak, da je še državno pravništvo imelo tehtne drome, predno je ukrenilo konfiskacijo.

O tem, kaj se je glede konfiskacije godilo za kulisami, ne bom govoril. Saj je dovolj značilno, da se je spis zaplenil šele pri predzadnji številki in da so se zaplenile številke, v katerih se prej ni nič kaznivega našlo.

Kakor sem posnel iz besed gospoda predsednika, je državno pravništvo stavilo en sam predlog, naj se konfiskacija po-

trdi po § 303 kazenskega zakona. Sodišče pa je prestopilo meje tega predloga, dasi sicer velja princip, te meje ne prekoračiti — jih je sodišče vendar prekoračilo in potrdilo konfiskacijo ne le po § 303, nego tudi po § 302 in 516. kazenskega zakona.

Eno pa je, kar se pri ti konfiskaciji gotovo sme zahtevati. Po naših zakonih je dopustno, da položi sodišče svojo železno pest na kako tiskovino to da le v kolikor obseg, v kolikor vsebina tiskovine obseg ne zakonitega. Tajno sodišče pa si je napravilo poseben nazor in je konfisciralo tudi to, kar morda ne obsegata nič nezakonitega. To je odločno zahetavam, da se vzame številka za številko v pretres in razsodi, kaj je v vsaki številki nezakonitega. Saj je tajno sodišče samo pripoznalo, da v nekaterih številkah ni prav nič takega, kar bi bilo kaznivo. Zato nikakor ne gre, da se kar vse skupaj zapleni, in če hoče sodni dvor vestno soditi, naj pri vsaki številki posebej pove, kaj zapade zaplembi in na katere paragraf se zaplemba naslanja.

Sicer pa stojim na stališču, da je ves spis oprostiti, ker obsegata spis le kritiko, ostro a dopustno kritiko. V tem listku so popisane same resnične reči, s prstom se kaže na dotične osebe — ves svet ve, kje so se te reči zgodile, in zato je bila žurnalistika opravičena, da se je te zadeve poprijela. To se je zgodilo ne iz veselja nad škandalom, nego iz dobrega namena. Tendenca je dobra, ker se obsoja, kar se godi; tendenca je, da bodi ta listek strašilo. Kdor pozna razmere, ta ve, da je bil ta spis potreben, da je bil potreben bič, ki udari po nemoralnem početju gotovih ljudi in z vsekanimi ravnami povzdigne javno moralo.

Malik se vrne s čudotvornim sokom. Oberon ga vzame del za Titanijo, ostanek pa prepusti Maliku, da namaže z njim oči Demetriju. Tako misli Oberon, da osreči bedno Heleno, ko se zaljubi vanjo zopet neverni ljubimec.

II. dejanje b) I stotam. Titaniji plešejo vile, dokler ne zaspí. Tedaj pride nevidni Oberon ter ji namaže oči s sokom. Prideta pa tudi srečna begunca Lysander in Hermija ter utrujena zaspita. Tedaj prihiti Malik ter namaže s sokom oči Lysandru, ker misli, da je iskan Demetrij. Pomotoma začara torej napačnega mladeniča ter provzroči s tem največjo zmešnjavo. Kajti jedva oddide Malik, se vrne upehana Heleno, ki ne more hiteti več za nezvestim Demetrijem. A Lysander se prebudi, zagleda najprej Heleno, pozabi takoj na svojo ljubico ter sili za Heleno, ki ga odija ter beži preganjana od strasti začaranca. Tedaj šele se vzbudi Hermija, ki okupana zapazi, da je sama v gozdu, saj Lysander je izginil za Heleno.

III. I stotam. Obrtniki imajo generalno izkušnjo za svojo tragično komedijo tik Titanijinega ležišča Malik izpremeni tkalcu Možini glavo v oslovski gobec, nakar prestrašeni

LISTEK.

„Sen kresne noči.“

Čarobna pravljica v 5 dejanjih. Spisal William Shakespeare. Godbo zložil Felix Mendelssohn-Bartholdy.

Najbujnejši in najpoetičnejši sad gigantske Shakespearove fantazije je »Sen kresne noči«. Ta dramačna pravljica je nastala v letu 1593—94, se igrala prvič še istega leta o priliki poroke lorda Southamptona ali — po mnenju drugih literarnih zgodovinarjev — grofa Essexja ter je izšla v tisku l. 1600. Shakespearovi viri so bili za to romantično delo: beletristični spisi in pravljice »Discoveries of Witchcraft« (1584), v katerih je govor o škratih in vilah (Robin Goodfellow-Oberon), Nasheve nočne bajke »Terrors of the Night« (1594), Bordeauxov roman (1579), Chancera novela »The Knights Tale« ter Ovidova legenda o Pyramu in Thisbi. Toda vse te vire je obdelal Shakespear docela samostojno ter jih prepel z najbohotnejšim ejetjem svoje izvirne domišljosti. V nobenem delu Shakespeara ne igra svet bajke, svet škratov, malikov, duhov, vil, rusalk in belih žen tolike uloge

kot v tej pravljici, katere večji del se godi v sanjah ponoči v gozdu.

Dejanje ima pravzaprav štiri dele, ki pa tečejo vzporedno ter so zapleteni drug v drugega: 1) zaroka in slavnosti ob poroki atenskega vojvode Tezeja s kraljico Amazonko, Hippolito, — 2) ljubezenske zmešnjave med paroma: Lysander in Hermija ter Demetrij in Helena, — 3) komična ambicioznost naivnih obrtnikov, ki pripravljajo svečanost komedijo in — 4) razpor v kraljestvu duhov, med kraljem škratov, Oberonom in kraljico vil, Titanijo, ter čarodejstva škrata Malika s čudeznim sokom zelišča.

Shakespear je znal dati pravljicnemu dejanju tudi realističen kontrast, združiti bajko s satiro, verjetnost s fantastično karikaturo. Tako rdeča nit pa tvori vendar le ljubezenska afera med začaranima parčkom, ki ju je pomotoma zamenjal poredeč Malik, zvesti sluga Oberona, ki se maščuje za hip tudi nad svojo Titanijo tako, da se začranka zaljubi v obrtniška Možino z oslovsko glavo.

Kratka vsebina dejanja te komplizirane bajke je taka-le:

I. dejanje a) V Tezejevi pači. Črez štiri dni se bo vršila po-

roka Tezeja s Hippolito. Tezej načira torej dvorjanu Filostratu, naj pripravi slavnost in povabi atensko mladež na zabavo. Tedaj pa nastopi starji Egej, ki toži vojvodi, da se hči Hermija brani vzetil določenega jih Demetrij za mož, ker je premamileno srce Lysander. Tezej grozi Hermiji, da bo morala kot očetu ne-pokorna hči ali umreti ali pa ostati vse življenje samica — svečenica Dianina. Demetrij prosi Lysandra, naj ne sili dalje za Hermijo, toda Lysander se ne uda, češ: »meni ljubi lepa Hermija. Ti, Demetrij, si ljubi Heleno in ona, krasotica, zdaj za tabo, veternjakom prešernim vzdih.« Ker vojvoda in oče ne odnehata, pregovori Lysander Hermijo, naj zbeži z njim iz Aten, da se poročita skrivaj v hiši stare vdove, kamor ne sega zakon. V gozdu pred mestom se snideta. Lysander na to odide in Hermiji se pridruži Helena, ki ljubi nezvestega Demetrij. Žalostna je, ker misli, da ji vzame Hermija nevarnega ljubljencu, a Hermija ji zaupa, da vasiljevanega jih Demetrij nikakor ne mara ter da pobegne z Lysandrom iz Aten za vedno. Helena sklene, da pove ta naklep svojemu nezvestemu ljubljencu Demetriju, ker upa, da jo po-

tem gotovo vzame ter pusti ubežno nesramnico Hermijo.

II. dejanje b) V gozdu poleg Aten. Obrtniki atenski se domenijo, kako si razdeli uloge v žalostni komediji o grozni smrti Pyrama in Thisbe ter si določijo uro generalne izkušnje.

II. dejanje a) V gozdu poleg Aten. Oberon in Titanija sta ljubosumna; drug drugemu očitata nezvestobo. Povod prepira pa je zamorek, ki ga ima Titanija za păzeta, a ga zahteva Oberon za-se zaoprod. Jezna se ločita.

Oberon pa pokliče škrata Malika ter mu naroča:

„Malički dragi, kaj se še spominjaš, kako neko pokazal sem ti zeli: nje sok spustiš v oči, ko v sen zaprete, in mož in žena blazno se zaljubi v vsak ter stvor, ki ga najprej zgleda.“

S tem sokom hoče nevidni Oberon namazati oči speči Titaniju

„in, kar najprej uze, ko se vzbudi, medveda, leva, volka ali bika, naj zasleduje ga z ljubezni.“</

Odločno pa moram tu protestirati proti utemeljiti, ki jo je tajno sodišče dalo svojemu razsodilu. Tajno sodišče je namreč svoj izrek o konfiskaciji utemeljilo s tem, da je spis izšel v »Slovenskem Narodu«, in reklo, da je konfiskacija opravičena iz znane smeri tega lista.

Proti temu ugovarjam z vso odločnostjo. Smer »Slov. Naroda« ni naperjena proti stanu, nego proti izvržkom duhovskega stanu. Če bi izšel v kakem listu felton o zavrnjenih advokatih, bi se gotovo nič ne reklo ali kvečjemu, da so v vsakem stanu izvržki; ker se je pa tu pisalo o zavrnjenih duhovnikih, se je pa hitro našlo, da se gre za ves stan.

Tajno sodišče je v konfisciranem listku našlo pregrešek po § 516. Umejemo, da je kakemu predmestnemu filistru zavrela kri, ko je čital ta spis, ali stvar je vendor soditi z drugega stališča in ne s stališča predmestnega filistra. Vpoštovati je milieu, v katerem živimo. Vsaka naga podoba še ni pohujšljiva. Če listek »Žrtev razmer« obsega pregrešek po § 516, kako pa to, da se še v Ljubljani lahko kupi kolikor hoče v sakovrtnih knjig Zolovih in drugih, kjer se popisuje gotovi akti. V listku »Žrtev razmer« ni bilo nič takega. O § 516. sploh ne more biti govora, ker se v listku nobena nečistost ne popisuje. Vse, kar bi bilo pohujšljivo, se zgodi za kulisami. Kdor pozna življenje, tisti lahko ugane, kaj se je zgodilo za kulisami, kdor pa ga še ne pozna, ne bo iz listka ničesar izvedel. Jaz se strinjam z državnim pravništvom, da se listek po § 516. ne konfiscira.

In ta § 302! To je gummi elasticum. Pod ta paragraf se lahko spravi, kar se hoče. Listek, za kateri se gre, ima tudi svoje politične lice. Gre se za politični boj v deželi. Toda, kar se enemu duhovniku očita, se še ne očita celiemu stanu, in zato ni govora o ščuvanju. Resnica je, notorična resnica, da je v našem ljudstvu pre malo morale in da so tega krivim ladi kaplani, dočim se hoče v tem listku po vsi sili najti ščuvanje, se ni nihče zmenil, ko je dr. Šusteršič ščival, da naj selibe ralci pobijejo kakor polhi, ko so klerikalni listi ščivali proti našemu ženstvu in je zasramovali. Kje je bilo tedaj državno pravništvo? Tu se gre za političen boj in zato ne vem, kako pride sodišče do tega, da celo prekorači stavljeni predlog.

Prihajam k § 303. Konfiskacijsko razsodilo pravi, da se v listku uredbe in naprave katoliške cerkve v nič devajo, in sicer spoved in celibat. Tudi to je popolnoma napačen nazor. Asramovanje se zgodi le, če se kako

soigralci kriče pobegnejo. Titanija pa se vzbudi in se hipoma zaljubi v Možino-osla. Odvede ga z vilami v svoje svišče, da bi vživala ondi z njim najvišjo srečo. Tedaj se vrne Hermija, ki jo še vedno preganja Demetrij s svojo zoprno ljubezni. Hermija zbeži, a Demetrij utrujen zaspri. Oberon hoče popraviti zmoto, da bi ljubil Demetrij Heleno; — zato namaže oči specemu Demetriju ter pošlje Malika po Heleno. Tedaj pa se vrneta Helena in v siljivi Lysander, a tudi Demetrij se prebudi, tako da silita sedaj oba za Heleno ter se hočeta zanj dvobojevati. Vrne se tudi po gozdu begajoča Hermija, ki je sedaj nakrat ne mara nihče! Seveda se spretata zato nesrečnici med seboj ter se hočeta celo pretepati. Malik pa začara iznova vse, jih uspava, jim namaže oči ter jih spari tako kakor je prav: Hermijo z Lyndrom in Heleno z Demetrijem.

IV. dejanje. V gozdu. Oberon reši Titanijo čara, ki jo je vezal na osla Možino ter povzroči, da se trpinčena parčka s privoljenjem očeta in vojvode Tezeja, ki je na lovu zatolit složno speče zaljubljence, smeta pripraviti na poroko.

V. dejanje. V Tezejevi palati. Filostrat je najel za večer po

stvar z namenom v nič deva. To pa se v konfisciranem spisu ni zgodilo. Kritika pa je dovoljena. Če zmaga stališče, na katero se je postavilo tajno sodišče, potem je konec filozofije, konec vsacega razpravljanja o nekaterih zadevah. Priznam, da je celibat dobil precej neprijaznega kritika, a saj je vendor še dovoljeno, se izreči proti celibatu. Tudi izrek, da je celibat proti naturi, je dopušten. Odkrito povem, da se jaz strinjam z nazorom župnika Urbana, da je celibat nesreča, in čez sto let bo morda tudi rimska kurija prišla do tega spoznanja. Kar se tiče spovedi, ne najdem v konfisciranem spisu nikjer, da bi se smešila ali kot zakrament v nič devala. Nasprotno! Dobe se mesta, kjer je jasno izraženo, da se spoved visoko ceni. Eno pa se v nič deva — to je zloraba zakramenta. To zlorabo je spis ožigal in po zasluzenju, kajti resnica je, da hudobni duhovniki spoved zlorabljo in da tudi neprevidni duhovniki v spovednicu veliko zlega lahko store.

Konfiskacija listka »Žrtev razmer« je v vsakem oziru neutemeljena in neopravičena in zato predlagam, da se ne potrdi.

Zastopnik državnega pravništva, substitut dr. Rogina je pred vsem opravičeval postopanje tajnega sodišča glede tega, da je prekorčilo prvotni predlog državnega pravništva. Zastopal je nazor, da ima sodišče prostost, subsumirati kako kaznivo dejanje tudi pod druge paragrafe in prekorčiti predlog državnega pravništva. Konfiskacija je utemeljena po § 302, 303. in 516. — dokler bodo taki paragrafi, kakor so ti trije v kazenskem zakonu — se pač ne bo smelo pisati podlistkov, kakor je »Žrtev razmer«. Potem je govornik s posamičnimi citati iz konfisciranega spisa skušal dokazati, da obseg spis pregreške proti pravnosti in poniževanje celibata in spovedi, ter da sploh ščuje proti duhovskemu stanu. Skliceval se je tudi na notico, s katero je bilo naznanjeno, da bode listek izhajal in predlagal, da se konfiskacija celega spisa potrdi, češ, da se posamični deli, tudi če ne obsegajo nič kaznjivega, ne dajo izločiti.

Dr. Tavčar je odgovoril, da je teorija, ki jo je razvil drž. pravnik namestnik glede § 516. popolnoma nesprejemljiva. Če je ta teorija prava, potem bi moral drž. pravništvo takoj zaseči sveto pismo. Večjih nečistosti kaže so v nekaterih delih spisma, je težko kje dobiti. Ne dvomim, da se more konfiscirani spis potisniti pod omenjene §§, če se iztrgajo posamični stavki in fruktificira notica, s katero se je na-

svatbi razne igralce. Tezej in Hippolita si izbereta »žalostno komedijo«. Obrtinci torej nastopijo in zagrajo tragično burko o »Pyramu in Thisbi«. Dvor se zabava nad nerodnostjo igralcev in neumnostjo igre, — ura bije 12. in — novoporočenca se umakneta v svojo spalnico ...

Kot epilog nastopi še Malik, ki prosi »sanjam« milostne kritike, igralcem pa — aplavza ...

Bajka je torej pravcata komedija zmeščav, čarov in zamenjav, a razpletet predstavlja gledalcem vse pare v sreči in zadovoljstvu.

K tej klasični romantični bajki Shakespeare je komponiral klasik F. Mendelssohn-Bartholdy prekrasno ouverturo, fine medigre k posameznim dejanjem, pevske točke in nežne melodrame, mojstrsko godbo izvirnega romantičnega značaja in nепописне miline. Poezijo čarobne mesočne noči, gôzdnega šuštenja in skrivnostnega šepetanja duhov, škratov in vil je izrazil Mendelssohn z najfinijim občutkom. Za izvajanje te prelepne glasbe je treba velikega orkestra in močnega opernega zobra.

Premijera pravljice »Sen kresne noči na slovenskem odru je torej literaren in glasben dogodek!

znanilo izhajanje listka, ali še se sudi po celoti, se mora priznati, da spis ne greši proti tem parafagom. Končno je govornik novič zahteval, naj se pri vsaki posamični številki določi kaj je kaznivo.

Sodni dvor je po kratkem posvetovanju potrdil konfiskacijo »Žrtev razmer« v celem obsegu po §§ 302, 303 in 516. V razlogih razsodbe je rečeno, da je pri tej stvari vpoštovati ne le vsebino spisa nego tudi časovne in krajevne odnošaje, potem da je izšel listek v jako razširjenem časopisu, po katerem sega tudi mladina, da se bije na Kranjskem boj med liberalno in klerikalno stranko in da se tega boja na klerikalni strani ne udeležujejo samo posamični duhovniki, nego vsa mlajša duhovščina kompaktno. S tem je dobil spis »Žrtev razmer« popolnoma drug pomen, kakor bi ga imel, če bi bil izšel v kakem drugem kraju. Potem je predsednik obširno in v vmemu bivšega drž. pravništva utemeljeval, da obseg spis pregreške po §§ 303, 303 in 516. Utetljevanje je bilo dosti dalje nego posvetovanje sodnega dvora in je dobil poslušalec lahko utis, da je bilo že prej pripravljeno, predno se je obravnavata začela.

Ko se nam dostavi sodba, ne bomo pozabili, jo z našega stališča pojasnit.

Ogrsko-hrvatska na-godba.

Sedaj živimo v dobi nagodb. Avstrijski parlament ima na mizi avstrijsko-ogrsko nagdbo, hrvatski sabor pa ogrsko-hrvatsko nagdbo. V obeh zbornicah se pričakujejo hudi boji. Ogrska regnikolarna deputacija je ravnikar vrnila hrvatski zelo obširen renuncij na hrvatski nuncij, ki se je oposlal že 18. aprila 1902 v Budimpešto.

Kakor napram Avstriji, so Ogršči posebno napram Hrvatski neizprosnii. Sklicujejo se na nagodbo iz leta 1868., katera se je sklepalna v napačni zavesti, da ima Hrvatska opraviti s poštenim in nesebičnim sodom.

Največ se sučajo pogajanja obeh regnikolarnih deputacij okoli § 11. in 13. nagodbe. Ogršči hočejo priznati le § 11., ki govorji o dolžnostih, da mora Hrvatska prispevati v določenem razmerju k skupnim potrebščinam ogrske krone; § 13. pa govorji, da se morajo iz dohodkov najprej pokriti stroški notranje uprave, šele preostanek se porabi v pokritje svote, ki znaša kvotno razmerje.

Hrvatje zahtevajo povsem opravičeno, naj se jim prepustijo nekateri deželniki dohodki za lastno upravo, kakor dohodki užitnine. Ogrski re-

nuncij tega noči priznati, temuč še celo grozi, da bo morala Hrvatska pokriti najprej svoto obojestranskih zajednih potrebščin, a šele ostanek bo smela porabiti za svoje avtonomne potrebe. To bi se reklo Hrvatski plačati del ogrskih dolgov, ki jih je na pravila Ogrska zase ter jih tudi porabila le za svojo deželo, ne da bi bila kaj investirala za Hrvatsko. In po zvitem besedilu nagodbe iz leta 1868 bi se skoraj to Ogrski dalo do seči, seveda bi potem Hrvatska morala izkraveti pod tujimi dolgov ter bi morala nastati anarhija.

Nadalje govorji ogrski renuncij oholo, da Ogrska plačuje pravzaprav deficit za Hrvatsko, da Ogršči vzdružujejo. Neresničnost te trditve je posebno temeljito dokazana v nedavno izšli brošuri »Kako nas Ugrska uzdržava«. Hrvatska mora prispetati v razdelnem razmerju za posle in naprave, ki so le deloma skupni ali pa obstoje samo za Ogrsko. Taka institucija je ministerstvo za poljedelstvo, »zajednički sabor«, ki tačas, ko razpravlja avtonome ogrske posle in zajednički, temuč le zgolj ogršči, a Hrvatska ga tudi tedaj plačuje. Nadalje računski dvor, ki vodi avtonome ogrske račune; potem ministerstvo ogrskega predsednika je izjavil v imenu krone, da je najvišja želja, da ostane armada skupna. Član Czyhlarz je interpeliral zaradi runa na češko posojilnico. Ministrski predsednik je na interpelacijo takoj odgovoril. Interpelacija v gospodski zbornici pomeni skrajno nujnost.

Turška se pripravlja na vojno. Tako se glase poročila iz Carigrada. Nabira se nujno vojni fond. Dosedaj je nabranih pet milijonov. Nihče ne verjame, da je sultan resno sprejel reformne načrte. Bolgarija utruje svoje mejne straže. Ruska konzula v Mitrovici so baje Albanci umorili.

Francoska zbornica je sprejela v kratki seji brambno predlogo. Govorniki vseh treh skupin so povdarijali potrebo enotnosti v armadi in brambovski minister je izjavil v imenu krone, da je najvišja želja, da ostane armada skupna. Član Czyhlarz je interpeliral zaradi runa na češko posojilnico. Ministrski predsednik je na interpelacijo takoj odgovoril. Interpelacija v gospodski zbornici pomeni skrajno nujnost.

Podkralj v Indiji, lord Curzon, je odstopil. Na njegovo mesto bo imenovan lord Milner.

Anarhistično zaroto so baje zatolili v New Yorku. Za 25. marca je bil baje sklican shod anarhistov v Pariz. Policija je prijela nekega Angello, ki je izjavil, da sta sedaj na listi anarhistov cesar Viljem in predsednik Loubet.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko

je imela včeraj popoludne v mestni dvorani ljubljanski redno javno sejo, katero se je kot vladni zastopnik udeležil c. kr. vladni svetnik Gustav Kulavics. Predsednik Lenarčič je zbornici naznal, da je trgovsko ministerstvo potrdilo proračun zbornice za leto 1903. ter je potem obširno poročal o nagodbi z Ogrsko in o trgovinskih pogodbah z vnačnjimi državami: Naglašal je neke premembe glede carinskega tarifa na pram Italiji in izrazil mnenje, da utegnejo represalije, katerih je pričakovati

ljubezni, in z vso milino le radi umetnine!

In morebiti je ubogo dekle prav storilo. Kajti nahajajo se med resničnimi umetniki v istini Pygmalijoni, ki so v nasprotju z umetniki starega veka hoteli svoje živeče Gataleje spremeniti v marmor.

Pri pogledu na taho radost na tem obliju, na katerem ni smrtni boj zapustil nikakih sledov, se ni moglo nikakor slutiti o dolgih bolih, ki so služile tej smrti za uvod. Zdelo se je, da sanja Franica ljubezenske sanje in človek bi pri pogledu na taho ljubki obraz skoro trdil, da je umrl za lepot!

Zdravnik je vsled naporov v nemem kotu zaspal.

Jacques nasprotno pa je iznova postal žrta svojih morebitih dvomov. Njegov vsaki zmoti čutov dostopen duh je trdrovratno obstajal pri blodnji, da mora tako brezmejno ljubljena ženska zopet oživiti, in ker je od časa do časa rahlo utripanje živcev, posledica oblikovanja obraza, prekinilo negibnost trupla in mu dalo izraz življenja, je ostal Jacques v svoji srečni zmoti, dokler ni prišel zjutraj komisar, da konstatuje smrt ter dā dovoljenje za pokop trupla.

(Dalej prih.)

Franičin muf.

Iz cikla: Henry Murger: Scènes de la vie de bohème.

II
(Dalej.)

Po teh pripravah in ko je dal glavo v primeren položaj, je začel Jacques v enakomernih plasteh nalagati mavca, dokler ni maska zadobil potrebne trdote. Čez četrte ure je bila operacija končana — odlitek se je popolnoma posrečil.

Vsled nekega posebnega dogodka se je na Franičinem obrazu zvršila neka čudna prememba. Kri, ki še ni imela časa se popolnoma strditi, se je brez dvoma vsled višje temperature mavca, katero je navzel v zvezi z vodo, znova ogrela in tekla proti zgornjim delom telesa, tako da se je pokazal rožen dih na mrtvaško bledi barvi čela in lic. Trepalnice so se vsled odvzetja mase nekoliko odprle ter so kazale mirno modrino očij, katerih pogled je nekako kazal neko negotovo razumevanje, in zdaleč se je, da odplava iz ustnic, malo odprtih od pol smehljanja, ona pri zadnjem slovesu pozabljena beseda, katero se le s srcem sliši.

Kdo more sploh trditi, da preneha razum v istem trenutku, v katerem se začne neobčutljivost bitja? Kdo more reči, da strasti z zadnjem udarcem srca, katero so gonile, istotako umro in ugasnejo? Ni li mogoče, da ne bi duša včasih prostovoljno ostala v že za pogreb okrašenem telesu, da iz mesene odeje za trenutek spoznava darovani zadušni dar? Umirajoči imajo vendar toliko vzrokov, da ne zaupajo preostalom!

Kdo ve? Morebiti je zadnja pozemeljska misel v trenutku, ko je Jacques sklenil, da hrani njene potete s pomočjo umetnosti, zbudila Franico iz prvega spanja nje večnega pokoja. Morebiti se je spomnila, da je oni, katerega je ravno zapustila, ne samo ljubimec, ampak tudi umetnik, da je bil oboje, ker ni mogoč biti eno brez drugega, da mu je bila ljubezen duša umetnosti in da jo je le radi tega tako ljubil, ker je ona — zanj ob enem ženska in ljubica — znala biti čustvo in oblika. In tedaj je morebiti Franica v prizadovanju zapustiti Jacquesu ono obliče, katero mu je postal poseben idejal — tedaj je ona, akoravno mrtva in mrzla in trda, vseeno znala svoj obraz obleči še enkrat z vso krasoto mladosti: oživila se

od Italije, oškoditi v prvi vrsti južno-avstrijsko trgovino in obrt. Da zamorejo interesanti izjaviti svoje mnenje, naj sklice zbornica posebne enkete. Po nasvetu g. Baumgartnerja sklenila je zbornica, da se naj sklicejo enkete meseca marca in to zlasti ob nedeljah, ko imajo trgovci in obrtniki nekoliko prostega časa. Predsednik je končno omenil, da je gospod podpredsednik Fran Kollman pred kratkim praznoval petindvajsetletnico svojega trgovskega poslovanja ter mu je tem povodom izrekel čestitko trgovske in obrtniške zbornice.

Potem je sledila volitev predsedstva za tekoče leto. Soglasno je bil zopet izvoljen predsednikom gospod Josip Lenarčič. Izvolitev je zbornica pozdravila z živahnimi dobro-klici. Predsednik Lenarčič se je zahvalil za izkanano zaupanje ter je izjavil, da sprejme izvolitev. Istopak sta bila soglasno izvoljena g. Fran Kollman podpredsednikom in g. Ivan Baumgartner provizoričnim predsednikom. Za računske preglednike so bili izvoljeni gg. Ivan Mejač, Josip Petrič in Feliks Urbanc, za zbornična zastopnika pri komisionalnih obravnava zaradi zagotovitve vojaških naturalnih potrebsčin pa vnoči gg. Vinko Majdič in Ivan Schrey.

O Kregarjevih nasvetih glede poštih zadev na Kranjskem je poročal g. Mejač ter je v imenu odsekovem predlagal, naj zbornica odkloni nasvet glede pomnoženja poštnih uradov na Kranjskem, ker je isti preslopen in ne obsega nikakih konkretnih predlogov, isto tako naj se odkloni nasvet glede arariziranja poštnih filijalk na cesarja Jožeta trgu in na Starem trgu v Ljubljani ter glede nedeljskega počinka v poštni službi; pritrdiri pa naj zbornica nasvetu glede vpeljave celodnevnega uradovanja pri poštnih filialkah v Ljubljani in glede vpeljave telefona pri teh uradih ter nasvetu glede ustanovitve poštnih filialke za dvorski okraj v Ljubljani. Zbornica je sprejela vse odsekove predlage ter tudi dodatni predlog g. Cirila Pirca, naj se zbornica izreče za erariziranje c. kr. pošte v Kranju, ki je jedna največjih neerarnih postoj v Avstriji.

Za zbornične zastopnike v šolskih odborih obrtnih nadaljevalnih šol na Kranjskem so bili po nasvetu zborničnega tajnika dr. Murnika izvoljeni naslednji gospodje in sicer: za Krško tamošnji pek in posestnik Anton Juvovic; za Škofjeloški c. kr. notar Niko Lenček; za Kranj milar Ignacij Fok; za Tržič strojar Fran Dev; za Postojno tiskar Richard Šeber; za Kočevje urar Josip Tomič; za Radovljico ključavničar Fran Sartori; za Ljubljano Vid krojač Simon Jovan; za Metliko posestnik Leopold Gangl; za Ribnico trgovec Fran Picek; za Novomestno trgovec Adolf Pouser ml.; za Kamnik klepar Anton Stadler; za Smartno pri Litiji trgovec Vencelj Arko in za Ljubljano c. kr. šolski svetnik in ravnatelj c. kr. višje realke dr. Rudolf Junowicz.

Štipendije v skupnem znesku 790 kron podelila je zbornica naslednjim učencem in učenkam tukajšnjih c. kr. umetno-obrtnih šol in sicer: Fran Maček, Fran Rebolj, Fran Trampuš, Ivan Volčič in Peter Bolka po 100 kron; Rudolf Sartory, Anton Sever, Marija Žganjar, Julija Serše in Marija Skrjanec po 50 kron; Ana Zajc pa 40 kron.

Končno rešila je zbornica došle prošnje za dovoljenje novih semejev. Sklenilo se je, da je prošnji občin Travca in Smartno pri Litiji pri c. kr. vladi priporočiti v ugodno rešitev, prošnjo občine Sodražica za dovolitev dveh novih semejev pa ne.

Ker je bil s tem dnevni red končan, zaključil je g. predsednik sejo ob petih popoludne.

Boj proti tuberkulozi in najnovejše ministrske odredbe.

(Dalej.)

Poleg vsega tega je pa še nekaj drugega, s čimur moramo računati pri tuberkulozi, to je z individualno dispozicijo. Poznamo ljudi, ki tudi pod najneugodnejšimi pogojimi ne obole za tuberkulozo; v njihovih rodbinah je bolezne neznana — a zoper druge, pri katerih bolezni popade vse članove rodu drugega za drugim, stariši, bratje, sestre, otroci itd., vse pomre preje ali sleje za sušico.

Medicina je dognala gotove anatomične vzroke v konstituciji takih ljudi; dobroščilo število finejših anatomičnih, oziroma fizijologičnih in histologičnih vzrovkov pa prav gotovo še danes ne pozna. Ali se to, kar je že znanega in ono, kar je še nerazjasnjene, subsumira pod pojmom posebne dispozicije?

Ta posebna dispozicija ne more in ne bo odpravila nikdar nobena medicinu, to je recimo nedostatek v organizaciji posameznika, in tukaj je vsak direkten boj nemogoč. Pač pa je mogoče pri takih ljudeh, pri katerih je po gotovih zunanjih znakih, po dejstvu, da je v njihovi rodbini

umrlo toliko in toliko oseb že za tuberkulozo, mogoče pričakovati, da so predisponirani k bolezni — pri takih ljudeh je mogoče profilaktično na ta način delovati, da se skuša telesne njihove hibe s telovadbo, način nji hovega sopenja s sistematičnimi vajami v dihanju itd. itd. popraviti, da se skuša njihove sopilne organe na eni strani utrditi, na drugi strani pa posebno zavarovati pred možnostjo infekcije. Ako vemo, da se je pri 14letnem dečku, česar oče in trojeratov je umrlo na jetiki, bat, da ne oboli recimo v nekaj letih tudi za tuberkulozo, skušali bomo profilaktično omejiti osebno dispozicijo, s tem, da bomo skušali po zdravniškem nasvetu privesti dečka do tega, da glo boko in izdatno diše, da se strogo ogiba vsakega prehlajenja in ne za nemarja nobenega katarja sopilnih organov, da skuša pridobiti svojim pijučam vedno mnogo čistega zraka. Pazili bomo, da ne bo sključen pri svojih opravilih, da se mnogo giblje pod milim nebom, da si ne voli ro kodelstva, kjer se prasi, ali se dela po temnih, nezračenih prostorih itd. Če pride do ženitve, ne bomo ga puščali, da se ženi v tuberkulozno rodino, ampak če se že tak človek ženi da si poišči sogrobo iz rodbine, ki je nekako imunizovana proti tuberkulozi.

S tem pa prihajamo ob enem že tudi na to, kar imenujejo zdravnik »pridobljeni dispozicijo«. Med onima tipoma, o katerih smo govorili, med ljudmi, ki so takoreč immuni, in onimi, ki so predisponirani, pa se nabaja največ takih, pri katerih je obolenje pod ugodnimi razmerami neverjetno, aka pa so zunanj odnos šajti neugodni, dokaj verjetno, to se pravi: eta in ista oseba oboli za tuberkulozo, če živi v razmerah infekciji ugodnih, in ne oboli, če živi v nasprotnih razmerah.

Te ljudi je treba po našem mnenju najbolj varovati pred infekcijo, takoj ima tudi država in občinstvo največji interes, da poseže vmes. Onih težko predisponiranih oseb, o katerih smo preje govorili, resilo se bo navzrici vsemu naporu sorazmerno le jako malo. Ako pa take za tuberkulozno infekcijo individualno »indiferentne« ljudi obvarjemo pred vsemi in s temne tuberkuloze, obvarovali smo tudi njihove rodbine bolezni, in kar je še važnejše: obvarovali smo zaroč — pred dispozicijo, pred infektivito sopilnih organov. Ako tak človek oboli vsled slabih zdravstvenih razmer za jetiko, ni stvar žal s tem končana; kajti njegovi otroci niso več indiferentni napram infekciji, kakor sta bila oče ali mati — ampak rod se je potisnil vsled tega v ono kategorijo, kjer je profiaksa, kakor smo rekli, precej ali saj dosti bolj nevspešna.

Glavni boj proti jetiki izvojevali se bo moral torej proti »pri obliki in dispoziciji«, v ohranjanju za infekcijo »indiferentnih« oseb, in potem, ker bo na tem polju ta boj, dasi najlažji, še vedno imel največ vspehov. Motivi, kakor je razvidno iz vsega, so vseskozi samo praktični.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. februarja.

Dogodki v Ricmanjih. »Edinstvo« poroča: Za razmere v Ricmanjih je vsekakor pomembno, da na pustni torek ni nič zvonilo, ne opoldne in ne zvečer. Ricmanci ugibajo o vzrokih temu, ali jih ne morejo pogoditi. V sredo zjutraj ob 8. uri je bila latinska maša. Na tej maši je bilo vsega skupaj 5 oseb: gospod kapelan sam, novi mežnar (ki je prišel ravno ta dan iz Kopra), ministrant in dve kuvarici iz kapeljanice. Pred šolo pa je stal en orožnik. Ko je prešel to — trumo vernikov, je odšel mirnim potom proti Borštu. Proti odlokoma c. kr. okrajnega glavarstva v Kopru, priobčenima tudi v našem listu, so dotični Ricmanci uložili rekurze na namestništvo. Vsapeh stališča c. kr. okrajnega glavarstva, oziroma trditve te oblasti, da ljudje ne poznajo razlike med obema verama, je ta, da sedaj Ricmanci prijavljajo samo izstop iz katoliške cerkve. Vsled tega bo g. Schaffenhauer rešen naloga izprševanja iz katekizma ter zadene ta naloga le prihodnjega svečenika tiste vere, v katero prestopijo. In tako bo res naj bolje: svečeniku gotovo ne bo delala ta naloga toliko težav, kakor gosp. okrajnemu glavarju. Priponniti treba še, da zadnje čase ne prihajajo nikaki dekretri od okrajnega glavarstva v Kopru.

umrlo toliko in toliko oseb že za tuberkulozo, mogoče pričakovati, da so predisponirani k bolezni — pri takih ljudeh je mogoče profilaktično na ta način delovati, da se skuša telesne njihove hibe s telovadbo, način nji hovega sopenja s sistematičnimi vajami v dihanju itd. itd. popraviti, da se skuša njihove sopilne organe na eni strani utrditi, na drugi strani pa posebno zavarovati pred možnostjo infekcije. Ako vemo, da se je pri 14letnem dečku, česar oče in trojeratov je umrlo na jetiki, bat, da ne oboli recimo v nekaj letih tudi za tuberkulozo, skušali bomo profilaktično omejiti osebno dispozicijo, s tem, da bomo skušali po zdravniškem nasvetu privesti dečka do tega, da glo boko in izdatno diše, da se strogo ogiba vsakega prehlajenja in ne za nemarja nobenega katarja sopilnih organov, da skuša pridobiti svojim pijučam vedno mnogo čistega zraka. Pazili bomo, da ne bo sključen pri svojih opravilih, da se mnogo giblje pod milim nebom, da si ne voli ro kodelstva, kjer se prasi, ali se dela po temnih, nezračenih prostorih itd. Če pride do ženitve, ne bomo ga puščali, da se ženi v tuberkulozno rodino, ampak če se že tak človek ženi da si poišči sogrobo iz rodbine, ki je nekako imunizovana proti tuberkulozi.

S tem pa prihajamo ob enem že tudi na to, kar imenujejo zdravnik »pridobljeni dispozicijo«. Med onima tipoma, o katerih smo govorili, med ljudmi, ki so takoreč immuni, in onimi, ki so predisponirani, pa se nabaja največ takih, pri katerih je obolenje pod ugodnimi razmerami neverjetno, aka pa so zunanj odnos šajti neugodni, dokaj verjetno, to se pravi: eta in ista oseba oboli za tuberkulozo, če živi v razmerah infekciji ugodnih, in ne oboli, če živi v nasprotnih razmerah.

Te ljudi je treba po našem mnenju najbolj varovati pred infekcijo, takoj ima tudi država in občinstvo največji interes, da poseže vmes. Onih težko predisponiranih oseb, o katerih smo preje govorili, resilo se bo navzrici vsemu naporu sorazmerno le jako malo. Ako pa take za tuberkulozno infekcijo individualno »indiferentne« ljudi obvarjemo pred vsemi in s temne tuberkuloze, obvarovali smo tudi njihove rodbine bolezni, in kar je še važnejše: obvarovali smo zaroč — pred dispozicijo, pred infektivito sopilnih organov. Ako tak človek oboli vsled slabih zdravstvenih razmer za jetiko, ni stvar žal s tem končana; kajti njegovi otroci niso več indiferentni napram infekciji, kakor sta bila oče ali mati — ampak rod se je potisnil vsled tega v ono kategorijo, kjer je profiaksa, kakor smo rekli, precej ali saj dosti bolj nevspešna.

(Dalje prih.)

— Rečena klerikalna žrtvov. Že v mesecu decembru se je vršila v Celju porotna obravnavava za klobučaria v Redici v Savinski dolini, Vida Perehlin, njegovo ženo Terezijo in sina Armina. Klerikale so obdelovali namreč prvega požiga, ženo in sina pa sokrivde. Porotniki so krivido glede sina in očeta potrdili, ženo pa oprostili, a sodni dvor je na pravil redko izjemo po § 332. kaz. pravnega reda ter odredil razsodbo drugi poroti. Dne 22 t. m. se je tedaj vršila pri istem porotnem sodišču nova obravnavava, pri kateri je bil Perehlin s sinom Arminom vred po polnoma oproščen. Pri tej obravnavi se je pokazala vsa podlost in brezvestnost klerikalcev. Perehlin je prišel leta 1893, kot priden obrtnik iz Ljubnega v Redico. Ker pa je bil značajen ter se ni hotel priklopiti klerikalcem, razkrivali so ga za liberalca in socialnega demokrata ter ga sklenili uničiti Konsum je začel prajati klobuke za nične cene — kaj mu mar izguba — da ni mogel Perehlin prodajati svojih izdelkov. Kapelan Kostanjevec in konsumar Zorko sta Perehlin celo na cesti dejansko napadla, za kar sta bila tudi obsojena. In tačas so si brezvestni klerikalci izmislili peklenko sredstvo, se značajnega moža za vselej izneniti. Obdelovali so ga požigov. Toda zma galo je pravica nad klerikalno zlogo.

— Šala, ki se je obnesla. V sredo je priobčil naš list neko poslano, ki se je tiskalo kot inserat. Uredništvo samo ni prej znalo za to poslano, dokler ni bilo zvečer tiskano. Za inseratni del se uredništvo ne peča, kar je pač samo ob sebi umetno pri ogromnem inseratnem materialu, kojega mora list vsaki teden premagati. V omenjenem inseratu so se pozvali različni »poškodovanci«, da naj skupno postopajo proti takoj elegантni zamorski skupini, ki je nastopila na Sokolovi maskeradi, ter — v kolikor so prišli zamorce v poštev — s svojimi poljubi napravila nekaj škode. Poljubov krasnih zamork se ni nihče branil, le škoda, da so jih preredko sejale in še to zgolj meji svoje prijateljice. Jeden, ki je zaman zdihoval po sladkih črnih poljubih, se je na to maščeval s svojim »poslanim«. Menil je, da napravi šalo, a naša ljubljanska javnost, ki posebno na našem listu vse pegasto vidi, je zakipela, kakor krop v loneu. Najresnejši razgovori so se pletli o tem »poslanem«, kako da se razumnišči s takimi surovostmi iz »Narodnega doma« peha itd. itd. Uredništvo nekega tukajšnjega humorističnega lista odposlalo je kar kopico dopisnic našemu odgovornemu uredniku, ter napravljalo v teh dopisnicah najkravajeve dovtipe. Z jedno besede, naša p. t. javnost je našemu inseratu popolnoma »noter« padla. To pa je raven hotel imeti! Če še povemo, da je prišlo »poslano« od gospode, ki živi z »zamorce« v tako tesni prijateljski zvezi, da bi skoraj labko trdili, da je prišlo »poslano« iz sredje zamorcev s amih, upamo, da se potolaži razburjenost v javnosti, kakor tudi po redakcijah slovenskih humorističnih listov. V to pomoč Bog!

— Repertoar slovenskega gledališča. Jutri, v soboto, se uprizori prvič klasična bajka »Senkresne noči« W. Shakespearja, pri kateri svira ves vojaški orkester in sodeluje operni zbor. O bajki in o Mendelssohnovi godbi govorimo obširnejše na drugem mestu današnjega lista.

— Slovensko gledališče. Finis coronat opus bi lahko rekli o včerajšnji četrti operni predstavi »Hoffmannove priповest«. Kako priljubljena je postal ta opera našemu občinstvu, je pokazala ta zadnja predstava, ki je bila še vedno razmeroma dobro obiskana. Vse po manjkajivosti, na katere je bilo treba opozoriti po prvi in drugi predstavi, so včeraj izginile, tako da se sme imenovati ta zadnja uprizoritev dovršena. To sodobno so potrdili tudi viharni aplavzi.

— Društvo strojevodij juž. železnice. Priredila je v nedeljo, dne 1. marca t. l. ob 8. uri zvečer v Božičnici gostilni v Kolodvorških ulicah št. 29 svoj redni občni zbor.

— Okrajni zastop ormoški. Načelnik tega okrajnega zastopa je gospod dr. J. Omulec, ne Olomuc, kakor je bilo zadnjih pomotoma tiskano.

— Uboj. V noči dne 25. t. m. okrog 8. ure zvečer je v privatni hiši Heleno Pogačnik v Kopri ubil njen sin Rudolf Pogačnik delavec, star 20 let, mlinarja in snubača njegove matere Ivana Pfeifferja. Ubijalec se je včeraj sam ovadil pri sodniji v Radovljici. Krasni nasledki predpustnega misijona v Kopri, kateri je ljudstvo popolnoma zbelgal. Lepe sadove rode Marijine družbe itd. V kratkem več o misijonu o neprestanih pridigah proti »Slov. Narodu« in o boju proti vsem, ki ne plešejo kakor klerikalci godejo.

— Društvo »Zvezda« na Dunaju. Priredila je v nedeljo 1. marca svoj zabavni večer v dvorani »Wiener Ressource«, Dunaj I. Reichsratsstrasse 3, pri katerem bodeta raznogospice Ivane Pirčeve in Ide Schöntagove igrala tudi gospica Marica Luzarjeva in konzervatorist g. Ivan Strno. Društveni pevski zbor pod vodstvom gosp. Vinka Kruščica bode pel slednje zbrane: L. Hudovernikovo »Naša zvezda«, Franja Rusovo: »Lahko noč«, J. Winterjevo: »Plave oči, črne oči«, I. Kocjančičev: »Oblačku« in P. H. Sattnerjevo: »Za dom, med bojni grom«. Začetek ob 6. uri zvečer. — Odbor k tej vespeliči ne bude razpoložil posebnih vabil. Prijatelji društva dobro došli!

— Hrvatski delavci na Nemško. Danes ponovno se je odprelo 237 hrvatskih delavcev na Nemško dela iskat.

— V kaznilnico v Begunjah. so odpeljali danes zjutraj orozniki 8 žensk

— Nezgodne. Franc Jereb, 33 let star hlapac pri Kollmanu na Mestnem trgu, se je pri skladanju šip v desno roko tako močno vrezal, da je moral iti v bolnico. — Marija Zorečeva, 17 let stara, posestnikova hči v Gabrijah, občina Dobrova, se je s kropom polila po desni roki in nogi in se hudo opekla. Pripeljali so jo v bolnico.

— Sadno drevje polomili so neznan starični posestnik Lov

Kakor je splošno znano,
dajejo „Mauthnerjeva“ se-
mena za repo za klajo veliki
dobiček. Ravno tako izvrstna in ne-
dosegljiva so Mauthner-jeva semena za
zelenjavo in cvetliče. (309-11)

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.
Uradni kurzi dunaj. borze 27. februarja 1903.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4½% majeva renta . . .	100 80	101—
4½% srebrna renta . . .	100 80	101—
4% avstr. kronska renta . . .	101 10	101 30
4% zlata . . .	120 95	121 15
4% ogrska kronska . . .	99 60	99 80
4% zlata . . .	121 45	121 65
4% posojilo dežele Kranjske . . .	99 75	—
4½% posojilo mesta Spiljet . . .	100—	—
4½% Zadra . . .	100—	101—
4½% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . .	100 90	101 90
4% češka dež. banka k. o. . .	100—	100 50
4% zast. pis. gal. d. hip. b. . .	100 60	—
4½% pest. kom. k. o. z . .	101 20	102 20
4½% pr. . .	107—	107 90
4½% zast. pis. Innerst. hr. . .	101—	102—
4½% ogr. centr. deželne hranilice . . .	101—	101 80
4½% zast. pis. ogr. hip. b. . .	100 50	101 50
4½% obl. ogr. lokalne železnice d. dr. . .	100—	100 50
4½% češke ind. banke . . .	99 75	100 75
4% prior. Trst-Poreč žel. . .	98—	99—
4% dolenskih železnic . . .	99 50	100 50
3% juž. žel. kup. 1/4 . . .	304 25	306 25
4½% av. pos. za žel. p. o. . .	100 30	101 30

Srečke.

Srečke od leta 1854 . . .	178—	188—
" " 1860 ^{1/2} . . .	185—	188—
" " 1864 . . .	246—	250—
" tisk. zemlj. kred. I emisije . . .	158 75	159 75
II. ogrske hip. banke . . .	267—	271 50
srbske à frs. 100— . . .	264—	267—
turske . . .	260—	262—
Basilika srečke . . .	88—	90 50
Kreditne . . .	119 25	120 25
Inomske . . .	19 50	20 50
Krakovske . . .	433—	436—
Ljubljanske . . .	85—	89—
Avstr. rud. kriza . . .	73—	78—
Ogr. . .	73—	77—
Rudolfove . . .	56 25	56 25
Salburške . . .	28—	29 25
Dunajske kom. . .	74—	76—
Delnice. . .	74—	78 50
Južne železnice . . .	443—	449—
Državne železnice . . .	53—	54—
Avstro-ogrskie bančne del. . .	691—	692—
Avstr. kreditne banke . . .	1570—	1580—
Ogrske . . .	685—	686—
Zivnostnike . . .	740 50	741 50
Premogokop v Mostu (Brüx) . . .	259—	261—
Alpinske montane . . .	715 50	720—
Praške želez. ind. dr. . .	388—	389—
Rima-Murányi . . .	1635—	1645—
Trboveljske prem. družbe . . .	484 50	485 50
Avstr. orožne tov. družbe . . .	403—	406—
Češke sladkorne družbe . . .	342—	347—
Valute. . .	158—	161—
C. kr. cekin . . .	11 32	11 37
20 franki . . .	19 07	19 10
20 marke . . .	23 42	23 49
Sovereigns . . .	23 96	24 04
Marke . . .	117 02	117 20
Laški bankovci. . .	95 40	95 60
Rubli . . .	253—	253 50

Žitne cene v Budimpešti.

dne 27. februarja 1903.

Termin.

F. Špenica za april . . . za 50 kg K	7 65
Rž " april . . . 50 " 6 69	
Koraza " maj . . . 50 " 6 23	
" juli . . . 50 " 6 30	
Oves " april . . . 50 " 6 10	

Efektiv.

Se trdno vzdržuje.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 24. februarja: Ana Možina, ko-
vačeva žena, 77 let, Marije Terezije cesta
št. 14, Tumor kepatis.

V deželnih bolnicah:

Dne 23. februarja: Rok Dofenik,
agent, 34 let, Delirium acutum.

Dne 24. februarja: Gašper Jančar,
gostač, 67 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Vsična nad morjem 306-2. Srednji zračni tlak 736-0 mm.		
Čas Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C.	
Februar.	Vetrovi	Nebo
26. 9. zv.	7428	75 sl. jzahod oblačno
27. 7. zj.	7447	12 sl. svzvod jasno
" 2. pop.	7430	11 sl. sr. jzahod sk. oblač.

Srednja včerajšnja temperatura 57°,
normale: 09°. Mokrina v 24 urah: 0'0 mm.

Viljemina Majntinger
naznana prežalostno vest, da je
njena iskreno ljubljena mati gospa

Zofija Majntinger
uradnikova vdova

danes ob pol 5. uri zjutraj po daljši
bolezni v 79 letu mirno v Gospodu
zaspala.

Pogreb nepozabljene ranjke bo
v soboto, dne 28. t. m. ob 8. uri
zjutraj.

Sv. maše zadušnice se bodo
brali v župni cerkvi v Trebnjem.

Prosi se tihega sožalja. (603)

Trebnje, 26. svečana 1903.

Mesto vsakega posebnega naznana.

Zahvala.

Povodom tako rane in občutljive izgube svojega iskreno ljubljene soproga, oziroma brata in svaka, gospoda

Josipa Hutter

hišnega posestnika, gostilničarja in kavarjnega

dobila sem mnogo dokazov odkritega in prisčnega sočutja že med boleznično, kar se čutim dolžnem izreči za to, kakor tudi za mnoge darovane lepe vence in mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu, posebno prostovoljnemu gasilemu društvu iz Most, slovenskemu brahnu in pevskemu društvu „Lipa“ v Udmatu, častiti sekcijski Ljubljana avstrijske zvezne hotelskih, gostilničarskih in kavarinarskih uslužencev, častitim kolegom dragega pokojnika, častitim gg. povečem za ginljive žalostinke, kakor tudi vsem prijateljem in znancem v svojem in svojih sorodnikov imenom odkritoščno in iskreno zahvalo. (605)

Ljubljana, 26. svečana 1903.

Marija Hutter.

Vsakdo zaslubi denar

s prevzetjem solidnega zastopstva v vseh krajih.

Visoka provizija! Sijajni postranski dohodek!

Posebno primerno za

agente zavarovalnic, podob, sreček itd. itd.
Ponudbe naj se vpošljijo pod šifro: A. B. C. poste restante, glavna pošta, Budimpešta Hauptposte-restante Budapest (564-4)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izvod iz voznega reda.

veljavjen od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponocni osobni vlak v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal, Dunaj, — Ob 3. uri 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo-Trst dirlktini vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novemestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoludne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novemestu, Kočevje. Prijoh v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža Ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isel, Auss, Ljubno, Celovec, Beljak, Monakovo-Trst dirlktini vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m dopoldne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francovje vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejvice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zelj. ob jezeru. Lend-Gastein, Ljubno, Celovca, Št. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoludne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljak, Celovca, Monakova. Inomost, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljak, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda, — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 52 m popoludne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne in ob 6. uri 50 m zvečer. — Prijoh v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne in ob 6. uri 10 m zvečer. (1)

Izurjen dacar

brez družine se išče.

Kje? pove upravnštvo »Slov. Naroda«. (604-1)

Oni mladi gospod

ki se je vozil dne 9. t. m. z večernim poštnim vlakom v smeri iz Trsta v Ljubljano ter bil priča, kako je neki železniški uslužbenec nadlegoval neko dekle, se nujno prosi, da se javi v upravnštvo tega lista. Izguba časa se povrne. (601-1)

Mlad trgovski pomočnik

izurjen v špecerijski in delikatesni stroki želi služ